

Ikke Guds barn – trods dåben

Der er ikke mere at sige...

- Dåben som indbegrebet af evangeliet:
 - Gud tilgiver
 - Guds gerning, ikke vores.
- Netop som barnedåb
- *Dåben kort fortalt*: ”Derfor er enhver dåb reformatorisk set også en barnedåb”.
- ”Nør-sagen” 1974 (Frank Villy Nør)
- ”De lutherske bekendelsesskrifter regner ikke dåben for en automat, der frelser uanset tro. For dåbshandlingen i sig selv garanterer ikke, at et menneske ejer det evige liv.”

Begyndelsen på et liv

- Dåben som en dør
- En ny fødsel
- ”Dåbens *sakramente* eller *tegn*, er, som vi ser det for vore øjne, hurtigt udført. Men *betydningen*, den åndelige død, syndens drukning, varer ved, så længe vi lever, og fuldbyrdes ikke før end i døden Også det at blive draget op af dåben er noget, der hurtigt sker. Men *betydningen*, nemlig den åndelige fødsel, nådens og retfærdighedens vækst, begynder vel i dåben, men varer ved til døden, ja, til den yderste dag” (Dåbssermonen, Aros 1, 114-115).

Vækst

- En katolsk tanke
- Dåben og troen forener med Kristus = ingen vækst.
- Helliggørelsen = en stadig begynden forfra (semper a novo incipere)
 - Retfærdiggørelsen i tidens dimension
- Lille kat: ”Hvad betyder det da, at der bruges vand ved dåben? Det betyder, at den gamle Adam i os skal druknes ved daglig anger og bod og død med alle synder og onde lyster, og at der i stedet for daglig skal fremkomme og opstå et nyt menneske, som skal leve evigt for Gud i retfærdighed og renhed” (henvisning til Rom 6).
- Daglig omvendelse
- ”Derfor er et kristent liv intet andet end en daglig dåb, der, når den én gang er begyndt, altid må fortsætte. Det må nemlig ske uden ophør, for at det, som findes af den gamle Adam, må blive udrenset, og det komme frem, som tilhører det nye menneske. Hvad er da det gamle menneske? Det er mennesket med alt, hvad det har i arv fra Adam: at det er vredagtigt, hadefuldt, misundeligt, ukysk, grisk, dovent, hovmodigt, ja, vantro, fyldt af alle laster og af naturen uden noget godt ved sig. Når vi nu kommer ind i Kristi rige, skal dette daglig mindskes, så vi efterhånden bliver mildere, tålmodigere og blidere, jo mere griskheden, hadet, misundelsen og hovmodet nedbrydes” (St. kat., Credo 155-156).
- ”Derfor, hvis man ikke ved dåbens kraft træder det [gamle menneske] hindrende i vejen og undertrykker det, udfolder det gamle menneske sig efter sin natur. På den anden side, er man

blevet en kristen, formindskes det dagligt, indtil det til sidst tilintetgøres. Dette er meningen med af dykke ned i dåben og daglig dykke op igen" (do 156).

- "For gennem dåben bliver vi født på ny, men som sagt, alligevel forbliver mennesket, da det er kød og blod, i sit gamle skind. Vi kommer ud for så mange hindringer og anfægtelser fra Djævelens og verdens side, at vi ofte bliver trætte og svage, og undertiden snubler vi også. Derfor er sakramentet givet os til daglig næring og føde, for at troen må komme sig og blive styrket, så at den ikke går baglæns i kampen, men bliver stærkere og stærkere. For det nye liv skal nemlig være sådan, at det stadig tager til og går fremad" (do 162f).

Gud former

- "At du hengiver dig til dåbens sakramente og dets betydning vil sige, at du begærer at dø sammen med dine synder og på den yderste dag at blive gjort ny ... Dette dit ønske godtager Gud og lader dig døbe, idet han fra samme øjeblik begynder at gøre et nyt menneske af dig, indgyder sin nåde og sin Hellige Ånd i dig og tager fat på at døde naturen og synden og berede dig til at dø og opstå på den yderste dag" (Dåbssermonen, Aros 117).
- "Gud har indrettet mange stænder, hvor man skal lære at kæmpe og lide – for nogle er det ægttestanden, for andre den gejstlige stand, for atter andre øvrighedens stand, og alle mennesker har han befalet at have møje og besvær og arbejde med at døde kødet og vænne det til at skulle dø" (122f).
- "Den altså, der binder sig til ægttestanden, han skal leve i denne stands møje og lidelser og med dem lægge et åg på sin natur, så den vænner sig til både det søde og det sure" (124).

Men også vi selv

- Hvad er da det gamle menneske? ... at det er vredagtigt, hadefuldt, misundeligt, ukysk, grisk, dovent, hovmodigt, ja, vantro, fyldt af alle laster og af naturen uden noget godt ved sig. Når vi nu kommer ind i Kristi rige, skal dette daglig mindskes, så vi efterhånden bliver mildere, tålmodigere og blidere, jo mere griskheden, hadet, misundelsen og hovmodet nedbrydes" (St. kat., Credo 155-156).
- "Den anden retfærdighed er vor egen, ikke fordi vi alene udøver den, men fordi vi samvirker med den første og fremmede retfærdighed. Dette er den gode vandring i gode gerninger..." (Om den dobbelte retfærdighed, Credo 13).

På en gang synder og retfærdig

- "Det [at den, der kommer op af dåben, er ren og uden synd] bliver imidlertid af mange ikke forstået rigtigt - de mener, at så er der slet ikke mere nogen synd, de bliver dovne og efterladende med at døde den syndige natur" (Dåbssermonen, Aros 116).
- "Hvad betyder det da, at der bruges vand ved dåben? Det betyder, at den gamle Adam i os skal druknes ved daglig anger og bod og dø med alle synder og onde lyster, og at der i stedet daglig skal fremkomme og opstå et nyt menneske, som skal leve evigt for Gud i retfærdighed og renhed" (Ll. Kat.)

Den afgørende forskel i forhold til det katolske

- Dåben bliver ved med at være grundlaget for vores liv.
- Hvad det betyder, når vi synder.
- "I denne kristne menighed forlader han daglig mig og alle troende al synd rigelig" (Ll. Kat.)

- "Om så også onde tanker eller begæringer rører på sig, ja, om du også til tider synder og falder, når du blot atter rejser dig og genindtræder i pagten, så er de derfor allerede i kraft af sakramentet og pagten ude af verden, som Paulus siger i Rom 8. [...] (118,20-23).

Synden afvæbnes ved troen

- "Denne tro er den allernødvendigste, fordi den er al trøsts grund. Hvem der ikke har den, må fortvivle i sine synder, thi synden, som trods dåben vedblivende er der, bevirker, at i Guds øjne er ingen af de gode gerninger rene. Derfor skal man helt fri og frejdig holde sig til dåben og holde den op imod al synd og mod den ængstede samvittighed og ydmygt sige: jeg ved vel, at jeg har ingen ren gerning at pege på – men jeg er døbt, og dermed har Gud, som ikke kan lyve, forjættet mig, at han ikke vil tilregne mig min synd, men døde og udslette den" (120,2-10).

Latomuskriftet 1521

- "Alt er tilgivet ved nåden; men endnu er ikke alt helbredt ved gaven. Gaven er virkelig indgydt, surdejen er blandet i melet. Og den arbejder nu på at rense den synd ud, som allerede er tilgivet personen, og jage den onde gæst bort, som den har fået frihed til at smide på porten. Imens dette finder sted, kaldes den for synd og er det også virkelig efter sin natur – men nu en synd uden vreden, uden loven, en død synd, en uskadelig synd, blot man forbliver i nåden og dens gave" (Credo 155).

Men så kan dåben da ikke mistes?

- "Ikke Guds børn - trods dåben"?
- "Derfor bliver dåben ved med at bestå, og selv hvis man falder fra den og synder, har vi dog stadigvæk adgang til den, så at man atter kan bringe det gamle menneske til underkastelse. [...] Boden er derfor blot en tilbagevenden til dåben, dvs. at man gentager og atter udøver det, man en gang begyndte på, men i mellemtiden er holdt op med. | Dette siger jeg, for at man ikke skal mene, som vi længe gjorde, da vi indbildte os, at det var forbi med dåben, så den ikke duede mere, når vi atter faldt i synd" (St. Kat., Credo 157).
- Jf. opgøret med boden som "den anden redningsplanke".

2) Den manglende forståelse for, at vi er syndere

- CA 2: "... synd, det vil sige: uden guds frygt, uden tillid til Gud og med begær".
- "Hvad er da det gamle menneske? Det er mennesket med alt, hvad det har i arv fra Adam: at det er vredagtigt, hadefuldt, misundeligt, ukysk, grisk, dovent, hovmodigt..."
- "Denne tro er den allernødvendigste, fordi den er al trøsts grund. Hvem der ikke har den, må fortvivle i sine synder, thi synden, som trods dåben vedblivende er der, bevirker, at i Guds øjne er ingen af de gode gerninger rene. Derfor skal man helt fri og frejdig holde sig til dåben og holde den op imod al synd og mod den ængstede samvittighed og ydmygt sige: jeg ved vel, at jeg har ingen ren gerning at pege på – men jeg er døbt, og dermed har Gud, som ikke kan lyve, forjættet mig, at han ikke vil tilregne mig min synd, men døde og udslette den" (120,2-10).

2) Det manglende syn for, at målet med evangeliet er at befri os

- "Det, som loven ikke kunne, fordi den kom til kort på grund af kødet, det gjorde Gud: Han sendte sin egen søn i syndigt køds lighed og for syndens skyld og fordømte dermed synden i kødet ..." (Rom 8,3).

- Evangeliet er, at Gud giver os Jesus.
- Det eneste, der kan tage magten fra synden.
- = Evangeliets mål

Det salige bytte

- Brudebilledet
- Sermonen om den dobbelte retfærdighed (1519)
- "Altså løfter sig gennem den første retfærdighed brudgommens stemme, som siger til sjælen: 'jeg er din', gennem den anden retfærdighed brudens stemme, som siger, 'jeg er din'. Da er der dannet et bestandigt, fuldkomment og fuldendt ægteskab, som det hedder i Højsangen 3,16: 'Min elskede er for mig og jeg for ham', dvs. 'Min elskede er min, og jeg er hans' (Credo 14).